

## Vastine Virénin kirja-arvosteluun

PEKKA MANNONEN

KTT

Turun Kauppakorkeakoulu

Kansantaloustieteen laitos

Vilpittömän kirja-arvioinnin minimiedellytyksinä voidaan pitää ensinnäkin, että arvioinnin tekijä on huolellisesti lukenut kyseisen teoksen, ja toiseksi että arvioija on ymmärtänyt lukemansa. *Virénin* arvio on niin sekava ja omituinen, että todennäköisesti kummatkaan edellä mainitut edellytykset eivät tällä kertaa tule täytetyiksi. Heti ensi alkuun hän ei ole »ymmärtänyt» koko työn perustarkoitusta (useimmat muut lukijat ovat kyllä ymmärtäneet), joten hänen jäljempänä tulevat kommenttinsakin jäävät tällöin pakostakin hajanaisiksi heitoiksi.

Hän kritisoi toisen esseen 2. lukuja sillä, että siinä esiintyy tuttua kirjallisuuskatsausta. Tämän lyhyen jakson tarkoitus onkin olla historiallinen katsaus (ei mikään tieteellinen analyysi) siitä, miten rahan kysyntäteoriat ovat ajan kuluessa kehittyneet, ja miten ollaan viimein päästy nykyiseen osittaiseen konsensukseen ja osittaiseen kiistelyyn rahapolitiikan tavoitteista (kts. esim. *Clarida, Gali and Gertler*, 1999). Jos *Virén* olisi lukenut työn huolellisesti hän olisi tajunnut, kuten muut, että tällä jaksolla ei todellakaan tavoitella minkäänlaista tieteellistä kontribuutiota, vaan se antaa teoreettista pohjaa ja

perspektiiviä mm. esseen 2 rahan kysyntätutkimukselle. Tämän jälkeen *Virén* alkaa kokea selviä asioita sekaviksi. Hän ei ymmärrä miten stereotyypisessä kvantiteettiyhälössä  $MV=Py$  tekijät  $V$  ja  $y$  ovat eksogeenisia. Tämä yksinkertainen yhtälöhän kuvaa sitä (virheellistä) näkemystä, että kun  $V$  ja  $y$  ovat lyhyellä aikavälillä vakioita, rahan määrä vaikuttaa ainoastaan hintatasoon, eli rahapolitiikka on neutraalia. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijatkin tajuavat tämän.

Kolmannen luvun kohdalla on mm. väitetty, että esittämästäni valuutta-alueen mallista on jätetty mainitsematta oleellisia lähteitä. Tämähän olisi lähellä tieteellistä vilppiä. Asia on kylä tosiasiaa niin, että tämä malli on oleellisimmalta osin oman kehittelyn tulos, joten muita lähteitä kuin jo esitetyt ei ole ollut tarpeellista mainita. *Virén* esittääköön toisin, jos pystyy. Hänen väitteensä lähentelee jo kunnianloukkausta. Koska tämä jakso siis on lähinnä oman mallin kehittelyä, se ei näin ollen ole myöskään mikään artikkelikatsaus niin kuin *Virén* väittää. Neljännestä luvusta sanon kategorisesti, että se ei ole *Becsin* ja *Wangin* artikkelin replikointi.

Ilmeisesti Virén on lukiessaan harpponut niin pitkin askelin, että oleellisia seikkoja on jäänyt väliin. Varmuuden vuoksi sitten puolihuolimattomasti viljellään tätä replikointi- tai artikkeliesittelyteesiä.

Esseen kaksi kommentoinnissa on jälleen menty kovasti ymmälle sen suhteen, miksi rahan kysyntäfunktio on estimoitu. Tällaisen ymmärtämättömyyden edessä nostan käteni pystyyn, enkä lähde näin päivänselvää asiaa tarkemmin tässä selittämään. Virén väittää, että olen estimoinut rahan kysyntäyhtälön ensin virheenkorjausmuodossa ja sitten siirtynyt perinteiseen stokastisen differenssiyhtälön muotoon. Tämä kommentti on vähintäänkin outo. Se mitä Virén väittää virheenkorjausmuodoksi ei ole sitä. Tässä vaiheessa on lähinnä testattu muutujien merkittävyyttä mallissa. Mitään varsinaisia rahan kysyntämallia ei ole edes estimoitu vielä. Tämän jälkeen siirrytään sitten estimoimaan virheenkorjausmallia. Differenssiyhtälöä ei ole käytetty missään vaiheessa. Eikö Virén erota virheenkorjausmallia differenssiyhtälöstä? Seuraavaksi kritisoidaan yhteisintegroituvuustarkastelua kohdassa (sivu 141), jossa ei varsinaisesti ole edes vielä edetty yhteisintegroituvuusanalyysiin, ja väitetään lisäksi että yhteisintegroituvuustarkastelu päättyy tähän. Varsinainen yhteisintegroituvuustarkastelu itse asiassa alkaa vasta kymmenen sivua myöhemmin eli sivulla 151.

Sitten allekirjoittaneen työtä verrataan *Ripatin* väitöskirjaan. Itse olen jäävi tällaiseen vertailuun, enkä halua arvostella Ripatin työtä, mutta jäävi on Virénkin. Hän on ollut kyseisessä väitöskirjaprojektissa alusta asti mukana, ensin ohjaajana, sitten esitarkastajana ja myöhemmin vastaväittäjänä. Virénin sitoutuminen tähän työhön on niin vahvaa, että häneltä ei voida odottaa objektiivista vertailua. Ehkä tämä tausta juuri selittääkin Virénin »kirja-arvion» luon-

netta. Sen verran kommentoin kuitenkin, että nämä kaksi työtä pyrkivät vastaamaan niin erilaisiin kysymyksiin, että niiden vertaileminen tässä yhteydessä ei ole oikein asiallista. Omasa työssäni olen esittänyt runsaasti sellaisia tuloksia, joita Ripatin työssä ei edes käsitellä. Ripatti on saanut tulokseksi, että M1 on ollut Suomessa stabiili. Omasa työssäni M1 on ollut hyvinkin epästabiili. Lisäksi olen osoittanut, että nämä epästabiiliisuudet liittyvät Suomen rahamarkkinoiden voimakkaisiin regiimimuutoksiin 80- ja 90-luvuilla. Nämä tulokset ovat uusia eikä niitä ole kukaan aikaisemmin esittänyt. Tämä tietysti on jäänyt Viréniltä huomaamatta. Hän ei ainakaan ole muuten kriittisessä kommentissaan pystynyt asettamaan tätä keskeistä seikkaa millään tavoin kyseenalaiseksi. Se on ilmeisesti harmittanut häntä niin, että hän on valinnut strategiakseen räksyttellä lähes epäoleellisista sivuasioista (niistäkin virheellisesti) kiertäen harkitusti itse pääasian eli tutkimustulosten tarkastelun. Tämäkään strategia ei vaikuta oikein onnistuneelta.

Kolmannen esseen kohdalla taas ihmetellään luottokanavamallin (makrotason malli) käyttö-tarkoitusta lähinnä siinä mielessä, että sopiiko se mikrorakenteen muutosten arviointiin. Onko- han Virén koskaan kuullut sellaisesta käsitteestä kuin makrotalouden mikroperusteista? Jos tarkoituksena on tutkia, mitä makrotason seurauksia on joillakin mikrotason muutoksilla, niin kyllä kai täytyy olla joku makrotason malli, johon nämä muutokset heijastuvat.

Eräässä kohdin Virén esittää: »Parantuneet reittausmahdollisuudet nostavat Mannosen mielestä bondikorkoja, koska bondien tarjonta kasvaa. Kysynnästä Mannonen ei puhu mitään.» Kyllä Mannonen puhuu, mutta Virén on ilmeisesti harpponut taas niin kiireesti eteenpäin ettei ole tätä huomannut. Jaksossa on esitetty yhtälö, jossa kohonneet bondien korot johtavat

säästäjien pankkitalletusten pienenemiseen ja vastaavasti bondien kysynnän kasvuun. Tämän jälkeen Virén taas toistaa tuttua replikointiteesiään. *Boot* ja *Thakor* eivät ole käsitelleet ollenkaan sitä problematiikkaa, mitä allekirjoittanut

on tarkastellut (pankkien monitorointiteknologian muutokset). Kaiken kaikkiaan olen vakuutunut siitä, että Virénin kirjoituksessa on kyse jostakin aivan muusta kuin vilpittömällä mielellä tehdystä kirja-arviosta.